

Všeruby

Kraj: Plzeňský

Správní obvod: Domažlice

Nadmořská výška: 437 m n. m.

Počet obyvatel: 805

Adresa URL: www.vseruby.info

Okres: Domažlice

GPS souřadnice: 49.340718N, 12.983230E

První pís. zmínka: 1570 (455 let)

PSČ: 345 07

Historie obce Všeruby

Pro lokalitu situovanou na břehu velkého rybníka, kterou procházela stará obchodní cesta do Bavor, měl zásadní význam rok 1570, ve kterém byla privilegiem císaře Maxmiliána II. povýšena na městečko. Tento letopočet je zároveň nejstarší známou historickou zmínkou o Všerubech - či spíše osadě zvané Český Rybník, Neumarkt, Nejmark, Nový Trh atd. Starší zmínky vztahující se k osídlení, které muselo nově vysazené městečko předcházet, nebyly v historických pramenech objeveny. Mnohem starší než městečko samo je velký městský rybník, ten byl ve starých hraničních popisech nazýván „der alte böhmische Weiher“ (starý český rybník) a sloužil jako známý hraniční bod. Tento název byl také přenesen na sadu, která v blízkosti rybníka vznikla. Kolonizační aktivita v okolí Českého rybníka neunikla samozřejmě pozornosti bavorské strany. Okamžitě po vysazení nového městečka informuje furstský hejtman nadřízený ve Straubingu o tom, že pán z Gutštejna osídlil Český rybník asi 22 poddanými. V 16. století je v těchto končinách zmiňován tzv. Rýzmberský rybník, ze kterého vytékala Vostražní řeka tekoucí k Drnákovské řece a Štolovičnému potoku. Zda se skutečně jedná o dnešní všerubský rybník není možné ze strohých historických údajů vyčíst. Hlavním iniciátorem založení nového městečka byl majitel rýzmberského panství Jiřík z Gutštejna, který tento hraniční kraj vlastnil a na jehož přimluvu císař privilegium udělil. V roce 1581 došlo k dělení rýzmberského panství a městečko připadlo Jiříkovu synovci Janu Vilémovi. Nový majitel sídlil na tvrzi v Zahořanech, ke kterým získal mimo jiné díl městečka Kdyně, vsi Stanětice, Sedlec, Hříchovice, Prapořiště, Starec, Hájek a městečko Nový Trh (myšleny dnešní Všeruby) před tím založené. Zanedlouho, již v roce 1586 odprodává Janova sestra Sidonie Zahořany s částí vesnic a městečkem Všeruby za 26 215 kop. míš. Janovi II. Vidršpergárovi z Vidršperka. Vidršpergárové udělili městečku v r. 1606 nové privilegium doplněné o právo svobodného odkazu majetku. V té době je městečko souběžně s oficiálním názvem jmenováno také jménem Weyer - Rybník. Po bělohorské porážce změnilo městečko opět vrchnost a připadlo k Bystřickému panství Koců z Dobrše. Po smrti Diviše Koce si v roce 1641 rozdělilo panství jeho 6 synů. Všeruby získal ve svém dílu Rudolf František Koc. K městečku náležely ještě vsi Hájek, Brůdek a Studánky. Tak vznikl malý samostatný statek, který vlastní Kocové následujících 51 let. Tato skutečnost má za následek výstavbu panského domu a dvora, na kterém Kocové žijí a hospodaří. Po Rudolfovi Františkovi je na Všerubech připomínán Maxmilián Koc. Za něho v roce 1654 proběhla ve městečku vizitace, která měla soustředit materiály pro sestavení tzv. berní ruly sloužící potom jako podklady ke zdanění poddaných i vrchnosti. Samostatnost statečku končí v roce 1692, kdy městečko s přílehlými vesnicemi koupil Volf Maxmilián Lamingen a opět je připojil k rýzmberskému panství. Po Lamingenově smrti prodala vdova Kateřina 14. června 1697 celé Trhanovské panství Jiřímu Jindřichovi,

svobodnému pánu ze Stadionu. Součástí Stadionského panství koutsko - trhanovského zůstaly Všeruby až do konce feudalismu. Obci byl 11. března 2008 obnoven status městyse.

